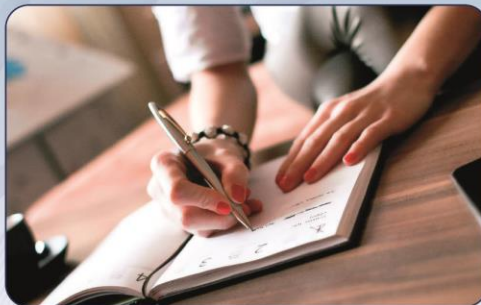

**ДОБРА ПРАКТИКА ПО ВАЛИДИРАНЕ НА УМЕНИЯ,
ПРИДОБИТИ САМОСТОЯТЕЛНО
/ПРОЕКТ „НОВА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА МОЕТО БЪДЕЩЕ“
ПРОЦЕДУРА: СИСТЕМА ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА НЕФОРМАЛНО
ПРИДОБИТИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ/**

Иван Иванов предприема стъпки по придобиване на документ за професионалната си квалификация по специалността „Вътрешни ВиК мрежи“ от професия „Монтажник на ВиК мрежи“ с цел намиране на по-добра трудова реализация. Той има необходимите умения, но не притежава никакви писмени доказателства за това си твърдение. Не може да представи и референции, тъй като никога не е работил като монтажник на ВиК инсталации.

Своите знания и умения в тази област Иванов е придобил, когато като младеж е помагал на баща си, който е упражнявал тази професия години наред. Допълнително чрез самообучение, е придобил знания по специалността и това му дава основание да потърси възможност да се сдобие със съответния официален документ. В момента той работи като контролор в градския транспорт.

Представя само диплома за завършено средно образование.

Какъв е пътят Иван Иванов да валидира своите знания, умения и компетентности, придобити по неформален път и да получи за това официален документ?

1. Кандидатът е насочен към Професионалната гимназия по строителство и архитектура „Арх. Храбър Попов“ в гр. Селена.
2. Определя се ден, в който кандидатът попълва тест. Практическите умения на кандидата се установяват с изпълнение на практическа задача в учебна работилница на гимназията. Подготвен е и чек-лист за резултатите от входящото практическо изпитване.
3. След преглеждане на теоретичния тест и практическата задача, се провежда разговор с кандидата, на който се прави коментар за резултатите и се информира кандидата относно реалните му възможности за валидиране – на една, на две или повече компетентности, на цялата специалност.
4. След уточняване на частта от професията, за която вече има доказателства, се определя ден за заседание на комисията по оценяване, която съставя необходимия брой сравнителни таблици. Тестът и чек-листа се описват и добавят в портфолиото на кандидата.
5. Планира се провеждането на изпита по теория и по практика.
6. Провеждат се изпитите по теория и по практика.
7. Допълват се данните в личния картон на кандидата.
8. Издава се официален документ, в който се описани признатите при валидирането професионални компетентности.

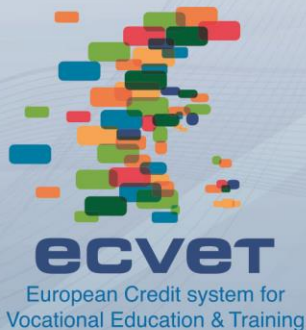
**Пенка Николова и Евгения Пекаж
Национални експерти по ЕКВЕТ**

**ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ ЗА
МОБИЛНОСТ /СЕКТОРНА ПРОГРАМА „ЛЕОНАРДО ДА
ВИНЧИ/**

Една от добрите практики за използване на ECVET е приложението му по време на международна мобилност. В българските професионални гимназии най-често мобилността е с продължителност между 2 и 4 седмици. Това е подходящ срок за провеждане на производствена практика на учениците от 10-ти до 12-ти клас. Производствената практика е задължителна част от учебния план.

Как се използва ECVET в тези случаи?

1. На първо място е необходимо между компетентните институции да съществуват договорни отношения за взаимно признаване на периоди на обучение (теоретично или практическо). Това се прави с подписване на Меморандум за разбирателство (MoU). Най-важната част е съвместното договаряне с партньора на програмата на обучение, резултатите от ученето, които трябва да се постигнат, както и начина на наставничество и процеса на оценяване. Това става с подписване на тристранното споразумение за обучение (LA). Много е важно в споразумението да са ясно описани задълженията на всяка една от страните – приемаща организация, изпращаща

организация и ученика. Всичко това се прави преди самата мобилност.

2. По време на мобилността се провежда самото обучение. То е изцяло отговорност на приемащата организация.

3. След мобилността се извършва валидирането и признаването на обучението. Това е най-съществената част на ECVET. Добре е за целта да са предварително подготвени чек-листове, в които приемащата организация и самият работодател да отбелязват степента на постигане на резултатите от ученето. Чек-листа заедно с отчета за практика, дневника за практика и сертификата Европас се представят от ученика в изпращащото училище. Те представляват личното портфолио на ученика. За формиране на оценката по производствена практика трябва само да се възложи на един учител (най-често придружаващото лице) да оформи окончателната оценка и да я нанесе в училищната документация, както и да се приеме скала за трансформиране на постижението от проценти в шестобалната система. Тези процедури е добре да се разпишат в правилника на училището.

Мариета Георгиева
Национален експерт по ЕКВЕТ

ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА ЗА КРЕДИТИ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

ECVET (Европейска система за кредити в Професионално образование и обучение) е ключов инструмент в цялостната стратегическа европейска рамка за сътрудничество в сферата на професионалното образование и обучение, който цели да подобри съвместимостта между различните системи на професионално образование и обучение в Европа, да направи по-привлекателно придвижването между отделните европейски държави и учебни среди, и да улесни европейските граждани в придобиването на качествено професионално образование и обучение в общо Европейско образователно пространство без граници. ECVET позволява документирането на придобити в чужбина знания, умения и компетентности, и предвижда разработването на съгласувани форми за регулиране между националните и европейски участници в професионалното образование и обучение за признаването и натрупването на знанията и уменията, придобити по време на престой в друга страна.

ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА ЗА КРЕДИТИ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

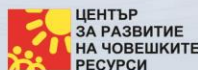
ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ Национална агенция по Програма „Еразъм+“

София 1000, ул. „Граф Игнатиев“ № 15, ет. 3

тел.: 02 915 50 10

e-mail: hrdc@hrdc.bg

web page: www.hrdc.bg

Това издание е финансирано с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява единствено възгледите на авторите и Комисията не носи отговорност за начина, по който може да бъде използвана съдържащата се информация.

Издание 2016

София 2016 г.